

Vojna na severu

Pred izbruhom sovražnosti

Angleška zbornica — slika tovarištva

Ob napetem pričakovanju svetovne javnosti se je sestal 29. VIII. popoldne angleški parlament k izredni seji. Navzoči so bili vsi poslanci. Zbornica je nudila sliko pravega tovarištva, ker so zginila vsa nasprotstva med posameznimi političnimi skupinami. S posebnim zanimanjem so poslušali poslanci izjave ministrskega predsednika Chamberlaina. Predsednik vlade je v svojem mirnem ter stvarnem govoru ponovno poudaril, da je angleška vlada že pogostokrat izrazila željo po angleško-nemškem sporazumu, a najprej je potreben sporazum Nemčije s Poljsko. Angleški narod mirno pričakuje razvoj dogodkov, ker je pripravljen na vsako morebitnost. Chamberlain je zaključil svoj burno odobravani govor z besedami:

»Nekdo je dejal, da se britanski narod včasih težko pripravi, toda tudi težko popusti, kadar se je že pripravil. Še ni padla odločitev o vojni in miru. Še upamo in še delamo za mir, toda ne odjenjamo niti za niko od svoje odločnosti, da se bomo držali smernic, ki smo si jih postavili.«

Za ministrskim predsednikom so govorili voditelji opozicije, ki so posebno pohvalili Chamberlainovo izjavo, da bo Anglija vztrajala ob strani Poljske.

V zgornji zbornici je podal slično izjavo, kakor Chamberlain v spodnji, zunanji minister lord Halifax.

Kratko opisana seja angleškega parlamenta je bila sprejeta od angleške javnosti z velikim zadovoljstvom, ker je pokazala Anglijo po svojih vladnih predstavnikih pripravljenost za pobotanje z Nemčijo, vendar le pod pogojem, da se reši predhodno nemško-poljski spor na način, ki bo v skladu z dostojanstvom ter popolno samostojnostjo in neodvisnostjo Poljske.

Posledice zasedbe Slovaške od nemških čet

Dne 29. VIII. so zasedle nemške čete vse slovaške meje in so vkorakale tudi v Bratislavo. Nemške čete so prodrle omenjeni dan do Beskidov, ki predstavljajo vrata do Krakova. S to zasedbo hoče Nemčija vezati velik del poljske armade na to fronto in na ta način otežkočiti vojaški položaj Poljske. Slovaška vojska igra na Slovaškem samo še to vlogo, da ščiti hrbet nemški armadi in da varuje mejo proti Madžarski.

Kakor hitro je Poljska zaznala za zasedbo Slovaške po Nemcih, je odredila splošno mobilizacijo. Vsi moški od 18. do 40. leta so se morali javiti svojim poveljstvom. Objavljeni so bili predpisi o reviziji avtomobilov, motornih in navadnih koles. S temi ukrepi ni hotela poljska vlada nikogar izzvati, pač pa je bil to samo odgovor na zbiranje nemških čet na Slovaškem.

Vesti o zasedbi Slovaške so iznenadile tudi Madžarsko, ki se je takoj odločila za vojaške ukrepe, da zavaruje varnost svo-

jih meja. Istotako je tudi Rumunija poskrbela za zavarovanje obmejnih krajev, da bi ne doživela kako razočaranje.

Zagotovilo nedotakljivosti

Nemčija je zagotovila po svojih poslanih, da bo v slučaju oboroženega spopada spoštovala za vsako ceno nepristranost ter nedotakljivost: Belgije, Nizozemske, Švice in Luksemburga. Kljub tej izjavi in obljubi pa je odredila švica splošno mobilizacijo.

Prekaskne zahteve Nemčije za mirno poravnavo s Poljsko

Kakor smo že sporočili v zadnji številki, je bila sklenjena v presenečenje celega sveta nenapadalna pogodba med Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Za veljavnost podpisa te pogodbe med obema velesilama je bila potrebna še odobritev ali ratifikacija od strani vrhovnega sovjetskega sveta, kar se je zgodilo 30. VIII. Kakor hitro je imela vlada v Berlinu zagotovilo, da je nenapadalna pogodba res veljavna, je objavila svoj zadnji predlog za sporazum s Poljski. Predlog obsega 16 točk, katere niso bile poslani v London. Šestnajstere točke vsebujejo zahtevo, da zasede Nemčija sporni Gdansk. Glede prehoda ali koridorja med zahodno in vzhodno Prusijo, s katerim razpolaga po mirovni pogodbi Poljska, bi se pa naj izvršilo pod mednarodnim nadzorstvom ljudsko glasovanje na podlagi stanja iz leta 1918. V plebiscitno komisijo je predlagala Nemčija tudi sovjetsko Rusijo.

Naštete zadnje nemške mirovne pogoje je nemški zunanji minister berlinskemu angleškemu poslaniku Hendersonu samo površno prečital 30. avgusta zvečer. Henderson je nemškega zunanjega ministra Ribbentropa po prečitavanju 16 točk opo-

znil na obveznost, katero je sprejela nemška vlada že prejšnji dan, da je pripravljena se pogajati naravnost s Poljsko ter upoštevati poljsko neodvisnost ter življenjsko možnost. Ribbentrop je odgovoril, da je že itak vse prekasno, ker iz Varšave ni prišel noben pooblaščenec v Berlin. Poljski poslanik v Berlinu je skušal 31. avgusta popoldne sporočiti nemški vladi, da je Poljska še vedno pripravljena na pogajanja, a je bil sprejet šele pozno zvečer, ko so bili nemški predlogi že 30. VIII. ob 22. uri objavljeni svetu po radiu in je tudi nemška vlada ugotovila, da je zaman čakala na poljskega pooblaščenca 2 dni. Nato so bili odnosi med poljskim poslanilstvom ter nemško vlado prekinjeni in se je Henderson zastoj trudil, da bi se stiki obnovili.

Hitler ustanovil obrambni ministrski svet

Kancler Hitler je podpisal 30. VIII. uredbo o ustanovitvi posebnega ministrskega sveta za obrambo Nemčije. Predsednik tega sveta je maršal Göring z diktatorskimi pooblastili, katera bodo trajala tako dolgo, dokler jih kancler ne bo zopet ukinit.

Koraki Anglije, Francije in Italije

Vznemirljivi dogodki so se proti koncu avgusta tolikanj stopnjevali, da je odredila Angleška splošno mobilizacijo vojne mornarice in skupno s Francijo izpraznitve Londona in Pariza, kar se tiče civilnega prebivalstva in predvsem mater z otroci. Istočasno z Anglijo ter Francijo je zaključila tudi Italija mobilizacijo in so bili določeni italijanski vojski glavni poveljniki. Za glavna poveljnika sta bila imenovana prestolonaslednik Umberto in maršal Graziani, ki je bil eden od glavnih zavojevalcev Abesinije. Imenovana glavna poveljnika imata kot svetovalca vsak po enega preizkušnega generala.

Vojno napovedujoči dogodki

Nemci prekoračili poljsko mejo in proglasili priključitev Gdanska Nemčiji

Dne 1. sept. zjutraj je prekoračila nemška vojska na osmih mestih poljsko mejo in so bili med Poljski in Nemci izmenjani prvi strelji. Istočasno so otvorili nemški težki bombniki zračne napade na poljsko ozemlje. Do 2. septembra so podvzele nemške letalske sile na mesta in vasi na Poljskem 94 napadov. Dne 2. sept. ob 17. uri je 20 nemških bombnikov izvršilo hud napad na Varšavo, ki je trajal 25 minut. Letala so metala tudi zažigalne bombe. Vsa ta bombardiranja so se zgodila koj po izbruhu vojnega stanja kljub temu, da je pozval ameriški predsednik Roosevelt Hitlerja in državnike velesil, naj preprečijo metanje zračnih bomb na civilno prebivalstvo in nezavarovana mesta ter naselja. Hitler je v imenu nemške vlade brzojavno sporočil predsedniku Rooseveltu, da pristaja Nemčija na omejitve bombardiranja izključno na vojaške

zgradbe pod pogojem, da se tega drži tudi nasprotnik. Hitler je še poudaril v svojem odgovoru Rooseveltu, da je postavil to načelo že v svojem govoru v državnem zboru 1. sept. dopoldne.

Ko je že pričel vojni pohod nemške armade na Krakov in Čenstohovo, je naslovil nemški okrožni vodja svobodnega mesta Gdanska Forster na kanclerja Hitlerja brzojavko, s katero ga je obvestil o spojitvi Gdanska z Nemčijo. Vodja Hitler je poslal Forsterju zahvalno brzojavko z obvestilom, da je že proglašen zakon o priključitvi Gdanska k Nemčiji in je Forster imenovan za šefa gdanske civilne uprave.

Po izmenjavi teh brzojavk se je sestal nemški državni zbor ob 10. uri dopoldne. Navzočih je bilo 400 poslancev od 800, ker je bilo nemogoče, da bi se bili zbrali vsi v tako kratkem času v Berlinu.

Maršal Göring je otvoril kot predsednik državni zbor in je predal besedo burno pozdravljenemu Hitlerju. Kancler Hitler je

podal kratak pregled poteka spora med Nemčijo in Poljsko in omenil, da so sovražnosti med obema državama že izbruh-nile in se je Nemčija odločila odgovoriti na silo s silo, tako da bo sovražnik ob sluh ter vid.

Hitler je ob koncu svojega govora sporočil zbornici svojo oporoko, v kateri je določil za slučaj, da bi se zgodilo njemu kot vojaku kaj človeškega, za svojega naslednika maršala Göringa. Ako bi pa doletelo kaj nepredvidenega Göringa, naj ga nasledi dosedanji Hitlerjev namestnik Hess. Za Hessom pa naj prevzame vodstvo najvrednejši mož iz vrst narodnosocialistične stranke.

Kanclerjevemu govoru je sledil enoglasni sprejem zakona o priključitvi Gdanska Nemčiji.

Maršal Göring je zaključil sejo z odpetjem državne himne.

vlada, da se ne bo vmešala v nemško-poljsko vojno, ampak bo ostala nepristranska.

Jugoslavija in nemško-poljski spor

Koj po izbruhu sovražnosti med Nemci in Poljaki je bil naš vojni minister general Milan Nedič s kraljevim ukazom postavljen na čelo vse naše državne oborožene sile. G. minister je to imenovanje razglasil 1. sept. s posebnim ukazom na vso našo vojaško silo.

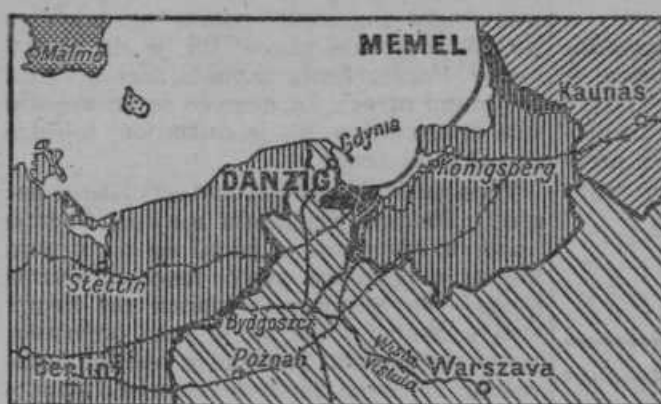
Naše oblasti so opozorile po radiu prebivalstvo, naj ne naseda vznemirjajočim govoricam in naj se vzdrži vsakršne manifestacije ali demonstracije za ali proti nemu ali drugemu evropskemu taboru. Jugoslavija se drži v celem sporu strogo nepristransko in na tem stališču jo mora podpirati vsak državljan.

V težkih urah, ki jih preživlja Evropa, je dolžnost vsakega našega državljana, da

podpira zunanjo politiko svoje države, goji čustva samozavesti ter odločnosti in je pripravljen, braniti največje koristi naše domovine.

Japonska za nepristranost

Zadnjič smo poročali, da je odstopila japonska vlada in je poveril cesar sestavo nove vlade generalu Abe. General Abe, ki velja za privrženca sodelovanja med Japonsko in Anglijo, Francijo in Zedinjenimi državami ameriškimi, je sestavil novo vlado, katero je vladar potrdil. Nova japonska vlada je imela zadnjo nedeljo sejo, na kateri se je posvetovala o novem položaju, ki je nastal po napovedi vojne s strani Anglije ter Francije Nemčiji. Japonski ministri so sklenili, da ostane Japonska strogo nepristranska, ker je vojna evropska zadeva. Japonska je ustavila ves pomorski promet z nemškimi pristanišči.

Leva slika nam predstavlja svobodno mesto Gdansk (nemško Danzig) z zaledjem, poljsko luko Gdynia in s prehodom (koridorjem) med zahodno ter vzhodno Prusijo s prestolico Königsberg. Na desni sliki vidimo Slovaško, katero je zasedla nemška vojska, da prodira proti poljskim mestom: Zakopane, Tješin in Krakov. Iz slovaškega ozemlja sta na pohodu proti Poljakom prva in druga kolona, o katerih poročamo v današnji številki.

Zadnji predlog za mir

Vojno poročilo od 1., 2. in 3. IX.

Vojna poročila o prvih dneh 1., 2. in 3. IX. so na nemški in poljski strani kratka. Položaj Poljske je v vojni z Nemci zelo težaven, ker so vse njene meje odprte in slabo zavarovane. Poljska armada, ki šteje trenutno tri milijone 500.000 mož, mora skupno braniti napram Nemčiji 3.107 km. Meja proti Litvi in Rusiji ni vračunana.

Nemške čete so napadle poljsko mejo na 8 mestih. Prva kolona je prekorala mejo iz Slovaške proti železnici Suha—Nova Targu. Cilj tega napada je Krakov.

Druga nemška kolona prodira na črti Moravska Ostrava—Tješin in je bila 2. IX. 5 km preko meje.

Tretji vder je v Gornji Šleziji na črti Gliwice—Ratibor proti Mikolanu. Nemci so bili 2. IX. na tej črti 10 km preko meje.

Četrti nemški pohod se vrši v smeri proti Čenstohovu. Tu so bili Nemci 2. IX. 20 km globoko.

Čenstohovo so zavzele nemške čete 3. sept. Čenstohova, celemu katoliškemu svetu znano Marijino in posebno še poljsko narodno svetišče, je bila zažgana.

Peta nemška kolona je prekorala reko Brabo in je na poti proti vzhodu. Tukaj Nemci ne morejo nikamor, ker so poljski pionirji to ozemlje preplavili z vodo iz dveh jezer.

Šesti napad se kreta proti mestu Naklu in so Nemci po tolikanj spornem koridorju ali prehodu napredovali komaj za 4 km.

Najmočnejša sedma kolona je na poti iz vzhodne Prusije navzgor ob Visli. Prodrla je za 20 km do Grudziadza (Gravdenz), kjer so jo Poljaki zaustavili.

Osmi pohod se vrši na črti med Zialdo in Vojnico proti Mlavi.

Zelo hudi boji so se vršili 1. in 2. IX. na tako zvani Westerplatte pri Gdanku, katero so uporabljali Poljaki od prevrata za izkrcavanje vojnih potrebščin iz inozemstva in tvori del gdanske luke. Westerplatte so Poljaki utrdili in se je tamkajšnja poljska posadka občudovanja vredno upirala težkemu ognju nemškega suhozemskega topništva in topovom nemške križarke »Schleswig Holstein«, ki je priplula v pristanišče Gdansk že pred izbruhom sovražnosti. Westerplatte je poljska posadka še zadnjo nedeljo junaško branila.

Mirovni poskus

Tak je bil položaj na bojiščih 2. IX., ko sta se sestali 2. IX. popoldne angleška in francoska zbornica ter so vodilni angleški ter francoski politiki parlamentoma izjavili, da bosta Anglija in Francija držali obveznosti napram napadeni Poljski.

Proti šesti uri zvečer 2. IX. se je razširila po Londonu in Parizu vest, da je nastopil Mussolini kot posredovalec za mir. Predložil je ustavitev sovražnosti med Nemci ter Poljaki in sklicanje peterih držav: Nemčije, Poljske, Italije, Anglije ter Francije na konferenco, ki bi naj rešila nemško-poljski spor.

Anglija in Francija sta osvojili Mussolinijev predlog o sporazumu s Poljsko pod pogojem, da Nemčija takoj umakne svoje čete iz Poljske in pristane na neveljavnost priključitve Gdanska k Nemčiji.

Zadnji mirovni poskus je bil sporočen nemški vladi v Berlinu v nedeljo, 3. IX., s pripombo, da ima Nemčija čas do 11. ure predpoklne, da ga sprejme ali zavrne.

Kakor hitro je bil sprejet priključitveni zakon, je izdal gdanski okrožni vodja Forster na mestno prebivalstvo proglaš s pozivom, v katerem je povdaril, da je bil Gdansk po 20 letih zopet združen s rajhom in da vihrajo 1. septembra prvič s poslopj Gdanska rajhovske zastave s kljukastim križem tudi z nekoč poljskih poslopj.

Tekom predpoldneva 1. septembra so se bili izdani od vrhovnih nemških poveljnikov na pehoto, letalstvo in mornarico kratki pozivi, naj stori nemška oborožena sila svojo dolžnost ter jo krona z — zmago!

Ukrepi Poljske

Kakor hitro so pričeli Nemci s sovražnostmi, je Poljska obvestila Anglijo v smislu pogodbe, da je bila napadena in naj ji prihiti Angleška na pomoč.

Predsednik poljske republike je 1. sept. izdal na narod proglaš, v katerem ugotavlja, da je pričela Nemčija 1. sept. zjutraj napad na poljsko državo in da da narod nemškim napadalcem primeren odgovor, kakor je že to ponovno storil poprej.

Dalje je postavil predsednik za vrhovnega poveljnika poljske vojske maršala Rydz Smiglyja, kateri je tudi pozval armado, naj stori svojo dolžnost in žrtvuje vse, da se ohrani poljska svoboda in da se obvaruje poljska narodna čast!

V nemško-poljsko vojno se Italija ne bo vmešala

Hitler je poslal 1. septembra Mussoliniju zahvalno brzojavko za politično podporo in izrekel prepričanje, da bo z vojnimi silami Nemčije lahko izpolnil nalogo, katero si je zastavil.

Na to zahvalo je sklenila italijanska

Vojno stanje med Nemčijo, Anglijo in Francijo

Vojno stanje z Anglijo

Angleški poslanik v Berlinu je izročil Hitlerjevi vladi zadnje mirovne predloge 3. sept. ob 9. uri dopoldne s povdankom, da ima Nemčija čas do 11. ure dopoldne, da se odloči za pogajanja ali za vojno stanje z Anglijo. Nemška vlada se je sestala na sejo, na kateri je zavrnila pogoje za pogajanja in je s tem ustvarila vojno stanje z Anglijo.

Koj za tem je izdal kancler Hitler proglase na narod, vojsko in narodne socialiste.

Angleški ministrski predsednik Chamberlain je imel koj po enajsti uri predpoldne govor po radiu na angleški narod, v katerem je sporočil javnosti, da je nastalo vojno stanje med Anglijo in Nemčijo.

V nedeljo ob 6. uri zvečer je govoril angleški kralj Jurij VI. po radiu angleškemu svetovnemu vladarstvu in razglasil, da je pričela vojna za pravico in da bo Anglija zmagala z božjo pomočjo.

Da bo Angleška po vojni napovedi Nemčiji na znotraj popolnoma edina in parlament brez opozicije, je osnoval

3. sept. predsednik vlade Chamberlain tako zvano vojno vlado, v kateri je 9 ministrov. Novi močni osebnosti sta Winston Churchill, kateri je prevzel ministrstvo za vojno mornarico, in Anton Eden, ki je podtajnik za dominione in je bil angleški zunanji minister ob času, ko je osvojevala Italija Abesinijo.

Angliji se je pridružila Francija

Tudi francoska vlada je dala svojemu poslaniku v Berlinu zadnjo nedeljo popoldne nalog, da sporoči nemški vladi, da bo med Francijo in Nemčijo nastopilo vojno stanje, ako nemška vlada do pete ure popoldne ne izjavi, da je pripravljena ustaviti sovražnosti proti Poljski in svoje čete umakniti s poljskega ozemlja. Zadnji rok poteče ob petih.

Ker nemška vlada do pete ure popoldne ni poslala Franciji nobenega odgovora, je po službeni objavi, ki jo je izdala francoska vlada in ki je bila sporočena francoskemu narodu v posebni poslanici predsednika vlade Daladiera, nastopilo vojno stanje med Francijo in Nemčijo.

mogla klicati na pomoč. Smrt nesrečnih žrtev je povzročila globoko sočutje po celi okolici.

Smrt pod avtomobilom. Blizu Sv. Petra na Medvedjem selu se je 50 letni posestnik Baštevč Ivan vračal s svojimi otroci proti domu. Otroci so bili na eni strani ceste, oče pa je korakal na drugi strani. Tedaj privozi po cesti tovorni avtomobil trgovca Veršea Ivana iz Podčetrčka. Ko je oče zagledal avtomobil, je v zadnjem trenutku skočil preko ceste k otrokom, a tovorni avtomobil ga je prehitel in podrl na tla. Baštevč si je pri padcu prebil lobanjo in je dne 31. avgusta ponoči izdihnil v bolnišnici v Celju.

Vlak odrezal delavcu glavo. V Lukavici pri Velenju je 33 letni železniški predelavec Rafael Žagar šel prižigat signalne luči ob progi. Ker teče ob progi potok, ki močno šumi, je Žagar preslišal vlak, ki je pripeljal po progi za njim. Lokomotiva je nesrečneža zagrabila, podrla na tračnice ter mu odrezala glavo. Bil je na mestu mrtev. Ponesrečenec zapušča ženo s tremi majhnimi otroci. Za nesrečo se je zvedelo šele drugo jutro, ko je službujoči železničar obhodil progo.

Trije poškodovani pri motociklistični nesreči. 35 letni pleskarski mojster Franjo Lazer iz Maribora je peljal na motornem kolesu s prikolico svojo ženo in Marijo Sivka. Na Stankovem klancu pri Škofji vasi v okolici Celja se je kolo prevrnilo. Lazer si je prebil lobanjo in obležal nezavesten. Njegovo ženo in omenjeno sopotnico so pripeljali z vozačem vred s hudimi poškodbami v celjsko bolnišnico.

Poškodbi zaradi padca po stopnicah. Po stopnicah je padla 10 m globoko 47 letna Ana Plaskan od Sv. Andraža pri Velenju. Pri padcu si je zlomila desno roko in nartla križ.

Smrt zaradi elektrike je doletela 19 letnega monterja Ivana Podlogarja, rodom iz Zagorja ob Savi. Delal je pri rudniški separaciji v Trbovljah pri električni napeljavi visoke napetosti in je kljub strogim navodilom prišel preblizu električnemu vodu. Bil je na mestu mrtev.

Tovorni avto smrtno povozil voznika. Martin Novosel, 68 letni posestnik v Pobrežju pri Brežicah, je peljal z enovprežnim vozom razno blago za trgovca Brataniča na Jesenicah pri Veliki Dolini. Poleg voznika je bila na vozu še trgovčeva žena. Ko sta se pripeljala mimo gostilne Uršič, jima je pripeljal nasproti iz smeri brežiškega mosta tovorni avto, namenjen v Zagreb. Mlad konj se je ustrašil avtomobila, zavil na levo in zašel z vozom vred pod avto, ki je podrl konja ter prevrnil voz. Novosel je prišel pri padcu pod zadnje kolo tovrnega vozila, ki mu je tako stisnilo prsni koš, da je bil koj mrtev. Konja so morali radi zloma dveh nog ubiti. Trgovčeva žena je dobila le lažje poškodbe.

Huda avtomobilska nesreča. Pred Golobovo gostilno na Luči pri Škofji Loki je pripeljal tovorni avto družbo mladih ljudi iz Železnikov. Z avtomobila je hotel skočiti ob pristaniku med drugimi tudi 30 letni delavec Matevž Benedičič iz Železnikov. Neki mladenič iz Dražgoš je skušal Benedičiču pomagati pri izstopanju. Vstopil se je zadaj za avto in dvignil roke, da bi bile Benedičiču v oporo. V tem trenutku je pognal šofer avtomobil nazaj. Težko vozilo je povozilo Benedičiča in mladenca iz

Po krščanskem svetu

Cerkev — zatočišče. Ob začetku češko-slovaške države je prevladoval v češkem razumništvu in delavstvu duh lažnega svobodomiselstva, ki je segal tudi v nekatere dele podeželja. Framazoni in z njimi združeni marksisti (socialisti in komunisti) so hoteli katolicizem popolnoma izločiti iz življenja češkega naroda. Katoliška verska ideja se je proglasila za protivno češki narodni misli. Začela se je agitacija za odpad, ki je odtrgal stotisoče od katoliške Cerkve. Pametni in v resnici narodni politiki čeških katoličanov se je posrečilo, da so se te razmere tekom časa toliko ublažile, da so postale znosne. Po priključitvi Češke in Moravske v obliki protektorata Nemčiji, ki je bila izvršena v marcu letošnjega leta, se je položaj iz temelja spremenil. Prej od liberalcev in marksistov toliko natolcevana, prezirana in preganjana katoliška Cerkev je postala češkemu ljudstvu glavno zatočišče. Češki kmetje, delavci in obrtniki prirejajo s svojim razumništvom na čelu romanja k priljubljenim romarskim cerkvam. Po 100.000 in več ljudi se zbere na teh krajih. Molitve in pesmi v narodnem jeziku kipijo proti nebu. Narodna duša se odpira Bogu, staveč vanj vse svoje zaupanje, iskajoč pri njem tolažbe in okrepitve. Nemško narodnosocialistično glasilo »Völkischer Beobachter« poroča o teh romanjih ter poudarja tesno vez med katolicizmom in češkim rodoljubjem tako-le: »Da razumemo pove-

čano privlačnost Cerkve za široke sloje češkega naroda, moramo spoznati preobrazbo, ki jo je doživela Cerkev v preteklih tednih. Češka katoliška Cerkev je danes izrazito nacionalna Cerkev. Ona smatra za svojo glavno nalogo, da ojačuje narodno zavest ljudstva. Ona hoče zadovoljiti potrebo Čehov po verskem nacionalizmu v mnogo večji meri kot kje drugod na svetu izven Češke in Moravske. S tem je začel nov duhovni verski razvoj, ki zasluži največjo pozornost.« Da tak razvoj nemškim narodnosocialističnim listom ni po godu, je razumljivo. Čuditi pa se moramo (prav za prav se mi ne čudimo, ker dobro poznamo nacionalizem lažisvobodomiselstva) pisanju češkega fašističnega glasila »Narodne obrane«, ki ta nacionalna romanja takole kritizira: »Ni nedelje, da bi se ne priredilo kakšno romanje na kakšen kraj, ki je drugače že davno pozabljen. Za propagando se brigajo časniki in organizacije državne stranke. Pridigajo ne tamošnji siromašni in dobri župniki, marveč izključno bivši borci češko-slovaške stranke. Govorijo, da je naš edini voditelj Jezus Kristus, a edini protektor blažena Devica Marija. V svetopisemskih prilikah teh pridig se skrivajo politično-agitatorski govori.« Tako denuncira (ovaja) češko fašistično glasilo svoj lastni narod. Liberalizem je povsod in vselej denuncijant; tudi v najtežjih prilikah lastnega naroda.

Novice

Nesreče

Dva fanta utonila v Muri. V Muri, nedaleč od Sladkega vrha ob severni meji se je zgodila težka nesreča, katera je zahtevala dve človeški žrtvi. Več fantov se je podalo v Muro kopat. Med kopalci sta bila

tudi 16 letni sin delovodje Rudolf Kavran in 13 letni delavčev sin Ivan Pivec. Med tem ko so se držali drugi dečki obrežja reke, sta se ponašala s plavalno spretnostjo Kavran ter Pivec na sredini deroče Mure. Naenkrat je zagrabil močan tok oba fanta in ju odnesel, preden sta za-